

מפעלי המים לירושלים:

לדעת חוקרים רבים, את מיקומה המרכזי של ירושלים בהר יהודה חייבת העיר למעין הגיחון אשר סיפק לעיר שפע של מים מאז היווסדה ועד לימי מלכי ישראל ויהודה. אך ירושלים הקדומה הייתה עיר קטנה יחסית ולכן לא נדרשו לה מים נוספים למקורות המקומיים. בימי הבית השני ובעיקר לאחר שהמלך הורדוס הקים בהר הבית את בית המקדש שהיה בזמנו המתחם הפולחני הגדול ביותר ברחבי האימפריה הרומית, נדרשה לעיר תוספת של מים רבים. המים האלה נדרשו לא רק לצרכי היום יום. באותם ימים התפתחה המסורת של העלייה לרגל בשלושת הרגלים ויהודים רבים הגיעו לירושלים מכל רחבי הארץ ואף מארצות רחוקות בעולם העתיק. עולי הרגל צרכו מים לשתייה, להכנת מזונם, להשקיית בהמות המשא ובנוסף, מים רבים נדרשו לצורך מילוי מאות מקוואות הטהרה שהקיפו את בית המקדש והיו פזורים בכל רחבי העיר.

בתקופה החשמונאית הוקמה אמת המים הראשונה, אשר מקורותיה במעיינות בהר יהודה, מדרום לבית לחם. אמת מים זו עברה דרך ארוכה והיא הגיעה בסופה לאזור הר הבית. בימי שלטונו של המלך הורדוס נדרשו לעיר מים נוספים ולכן החלו בהקמת מפעל מים משוכלל בהרבה שכלל קטעי אמות מים, מנהרות חצובות בהר ואף סיפון אבן שאפשר מעבר של האמה בגיא ללא גשר. הורדוס רצה לספק מים רבים לארמונו שהיה בסמוך למצודת דוד של היום, על שלוחה גבוהה משמעותית מאזור בית המקדש ולפיכך היה עליו להזרים את המים בתוואי גבוה יותר. המים הוזרמו לבריכת ממילא, שהשתמרה במלוא עוצמתה עד היום וממנה באמה נוספת הובלו המים לאזור שער יפו, לתוך העיר. בנוסף לאמות המים שתוארו לעיל נבנו ברחבי העיר ירושלים בריכות אגירה אדירות

אשר אגרו ברובן מי גשמים בחורף. ברבים מהבתים הציבוריים והפרטיים בעיר היו בורות מים אשר סיפקו את צריכת המים של תושבי העיר במשך מרבית ימות השנה.